

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2061/2021
27.10.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Гордане Комненић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Глигорије Тодорић, адвокат из ..., против туженог ЈМУ „Радио Телевизија Војводине“, коју заступа др Синиша Новковић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 740/21 од 20.04.2021. године, у седници одржаној 27.10.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 740/21 од 20.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 740/21 од 20.04.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1798/20 од 25.11.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1798/20 од 25.11.2020. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му за период 01.04.2014. до 29.01.2015. године на име увећане зараде за рад у сменама исплати 55.211,28 динара са затезном каматом од 31.12.2018. године до исплате и износ од 29.080,89 динара на име обрачунате затезне камате од доспелости до 31.12.2018. године и да на наведени износ тужиоцу уплати доприносе за обавезно социјално осигурање. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 740/21 од 20.04.2021. године, ставом првим изреке, делимично је преиначено решење о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 37.277,00 динара са припадајућом затезном каматом. Ставом другим изреке, у преосталом делу одбијена је жалба и потврђена првостепена пресуда. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је нашао да су испуњени услови из члана 404. ЗПП да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о правилности побијане одлуке на основу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код правног претходника тужене од 1977. године. Уговором о раду под измењеним условима од 02.06.2015. године тужилац је код тужене обављао послове „...“ у Организационој јединици ... - Сектор ..., Одељење ... У спорном периоду 01.04.2014. до 29.01.2015. године обављао је послове као део екипе запослених у ... коју су радили у ... Распоред рада се сачињавао унапред за период од месец дана, тако што је претходно свака редакција сачињавала месечне планове рада на основу којих је сачињаван недељни план реализације па се распоред рада тужиоца одвијао у зависности од плана реализације. Рад код туженог зависи од плана реализације у смислу континуираног одвијања програма и тужилац је због тога некада радио краће, а некада дуже од осам сати дневно, а радио је и на терену. У спорном периоду (од 01.04.2014. до 29.01.2015. године) код тужене је био у примени Колективни уговор из августа 2012. године којим је прописана дужина радне недеље, распоред радног времена у оквиру радне недеље и промена распореда, основна зарада и услови у којима се она повећава. Висина неисплаћене увећане зараде за рад у сменама у наведеном периоду уз увећање од 26% износи 55.211,28 динара, затезна камата обрачуната од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана израде налаза и мишљења вештака је 29.080,89 динара што укупно чини 84.292,17 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужилац обављао рад у сменама због чега му на основу чланова 55, 56, 63, 104, 106, 107, 108. Закона о раду и његових измена и по Колективном уговору туженог из 2012. године припада накнада у висини обрачунатој у налазу и мишљењу вештака које су судови прихватили.

Основано се у ревизији указује да су нижестепене пресуде донете уз погрешну примену материјалног права.

Закон о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 32/13) је прописивао као посебан основ за увећање зараде рад у сменама у члану 108. Изменама Закона („Службени гласник РС“ бр. 75/14 које су ступиле на снагу 29.07.2014. године) сменски рад није предвиђен као законски основ за увећање зараде али је прописано да се општим актом и уговором о раду могу утврдити и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама (члан 108. став 4).

Колективни уговор туженог из 2012. године прописује у члану 12. да радна недеља траје пет радних дана (став 1), да распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује послодавац (став 2), да радни дан траје по правилу 8 часова (став 3), да на пословима и радним задацима на којима се због несметаног одвијања процеса рада обавља у сменама, послодавац може радну недељу организовати на други начин (став 4), да је послодавац дужан да обавести запосленог о распореду и промени радног

времена најмање седам дана пре почетка рада (став 5). Чланом 36. прописан је начин увећања основице.

Директивом ЕУ 2003/88/ЕЦ сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући образац ротирања који може бити непрекидан или са прекидима (континуиран или дисконтинуиран).

Имајући у виду утврђено чињенично стање пред нижестепеним судовима: да тужилац своје радне задатке није обављао свакодневно у идентичном временском интервалу, да се од дана до дана разликовало не само трајање смена, него и почетак и завршетак рада, при чему је тужилац повремено у једном дану радио и у две смене, да је радно време тужиоца било условљено извршењем радног задатка и одвијало се према месечном, односно недељном плану реализације, тако што је тужилац у различито доба дана на месечном нивоу радио, некада краће а некада дуже од 8 сати дневно, као и ноћу, у периоду од 22 часа до 6 часова и то када су се вршила вишесатна снимања као што су Божићне и Ускрсне литургије или концерти, односно у дане празника који су нерадни дани и недељом, да је радио на терену када су се снимале спортске утакмице и други преноси, то се по оцени ревизијског суда не ради о сменском раду јер је посао тужиоца по природи ствари зависио од посла других и није могао бити прецизно планиран. На описани начин рад тужиоца се одвијао према распореду који није унапред одређен (ни временски период у дану, ни одређен број дана рада у недељи) већ је рад тужиоца зависио од посла који треба да се обави, односно његовог задатка одређеног дана. С обзиром да овакав рад тужиоца има карактеристике прековременог рада, рада ноћу, рада у дане државних и верских празника који су нерадни дани, тужилац по тим основима може остварити увећање зараде, али не по основу рада у сменама, како су то погрешно закључили нижестепени судови.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети нову одлуку о тужбеном захтеву.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић